

منادی و مؤید وحدت ملی و بازسازی

مؤسس: غلام محی الدین انیس

تأسیس: ۱۳۰۶

سخنگوی امارت اسلامی:

حکومت جدید پاکستان روابط با افغانستان را با حفظ منافع مشترک میان دو کشور در نظر بگیرد

امارت اسلامی همچنین از حکومت جدید پاکستان خواسته تا انعطاف در موضوع مهاجران، رونق تجارت و سهولت در رفت و آمد میان دو کشور را نیز در نظر بگیرد.

ذبیح الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی گفته است، که حکومت جدید پاکستان باید روابط میان کابل و اسلام آباد را با حفظ منافع مشترک میان دو کشور در نظر بگیرد.

ذبیح الله مجاهد، سخنگوی

روزنامه ملی انیس • دوشنبه ۲۱ حوت ۱۴۰۲ هجری شمسی • ۲۹ شعبان المعظم ۱۴۴۵ هجری قمری • ۱۱ مارچ ۲۰۲۴ میلادی • شماره مسلسل ۲۵۰۵۷

مسئولان:

در یک سال پسین بیش از ۴ هزار افغان از زندان های پاکستان آزاد شدند

عبدالغفار تخاری قونسل امارت اسلامی در شهر کراچی می افزاید که بازداشت مهاجران افغان از سوی نظامیان پاکستان به روابط کابل و اسلام آباد

قونسل گری امارت اسلامی در کراچی پاکستان آمار می دهد که در دو سال پسین بیش از چهار هزار افغان را از زندان های پاکستان آزاد کرده اند.

نشستی به منظور رفع تداخل وظیفوی میان ادارات امارتی برگزار شد

امارتی توظیف شده است. در نشست دیروز، به منظور از میان برداشتن تداخل وظیفوی میان شماری از ادارات با حضورداشت مسوولان آن، بحث و بررسی های همه جانبه صورت گرفت و در زمینه تصمیم لازم اتخاذ شد.

نشست هیئت توظیف شده به منظور رفع تداخل وظیفوی ادارات امارتی به ریاست مولوی عبدالسلام حنفی برگزار شد. این هیئت از جانب امیرالمؤمنین شیخ القرآن والحديث مولوی هبة الله آخندزاده «حفظه الله» به منظور رفع تداخل وظیفوی میان ادارات

د غوره وختونو لټون

۲مخ

رسول الله (ص)، از منظر قرآن کریم

صفحه ۳

نقش جامعه شناسی در توسعه و پیشرفت افغانستان

صفحه ۵

ریزش سنگ در شاهراه کابل-جلال آباد جان سه تن را گرفت

مسدود شده بود که اکنون بازگشایی شده است. اما منابع ملی علت این رویداد را لغزش کوه و ریزش سنگ گفته بودند و افزوده بودند که سه موتر نیز در این رویداد آسیب دیده اند.

جلال آباد سقوط کرد و باعث ریزش سنگ های کوچک و بزرگ شد.

این وزارت گفته است که بر اثر این رویداد شاهراه کابل - جلال آباد برای مدت محدود

وزارت فواید عامه امارت اسلامی، از جان باختن سه نفر به شمول یک زن و یک کودک بر اثر سرنگون شدن یک موتر و ریزش سنگ های کوچک و بزرگ، در شاهراه کابل - جلال آباد خبر می دهد. به گفته این وزارت در این حادثه شش نفر دیگر نیز زخمی شده اند.

دفتر مطبوعاتی وزارت فواید عامه با نشر اعلامیه ای در شبکه اکس نوشته است که این رویداد عصر روز (شنبه، ۱۹ حوت) در ساحه «ماهیر» رخ داده است. وزارت فواید می گوید که در این رویداد موتر نوع «خاور» از مسیر اصلی منحرف شد و از سرک بالا به سرک پایین شاهراه کابل

قرارداد استخراج ۳ ساحه معدنی با ۳ شرکت داخلی عقد شد

قرارت بیوتیت دار ساحه پنج پای شهر مهترلام لغمان با مساحت ۰/۸۵۱ کیلومتر مربع، با سرمایه ۳۴/۱۵۰۰۰۰ افغانی و گچ ساحه پیر سرخ ولسوالی گذره ولایت هرات به ۴ص

استخراج معدن سنگ مرمر بلاک ساحه کندلان ولسوالی خاص ارزگان ولایت ارزگان با مساحت ۰/۹۲۰ کیلومتر مربع با سرمایه گذاری مبلغ ۶۸/۳۱۰۰۰۰ افغانی، معادن

وزارت معادن و پترولیم، کار استخراج سه ساحه معدنی را به سه شرکت داخلی سپرد. دفتر مطبوعاتی وزارت معادن و پترولیم دیروز با نشر این خبر گفته است: مجلس داوطلبی

کارزار نهال شانی دیروز در جوزجان آغاز شد

حفاظت از محیط زیست جوزجان می گوید که مطابق به پلان، حدود ۱۰ هزار نهال با هماهنگی اداره های محلی و شماری از موسسات همکار در مرکز و ولسوالی های

در آغازین این کمپاین از نقاط مختلف شهر شبرغان بیشتر از ۲ هزار نهال به منظور سرسبزی و زیبایی و حفظ محیط زیست غرس شود. قاری عبدالحی مختار رئیس

قرار است حدود ۱۰ هزار نهال های شمر و زینتی در مرکز و ولسوالی های جوزجان غرس شود. مولوی حبیب الله قانع شاروال شبرغان به آژانس باختر گفت که

جوزجان
Jowzjan

د روژې مبارکه میاشت کې د نرخونو د کنترول او احتکار د مخنیوي په موخه د اړوند کمپسیون غونډه ترسره شوه

د نرخونو د کنترول او له احتکار څخه د مخنیوي کمپسیون غونډه ترسره شوه. په دې غونډه کې د کابل په بازارونو کې د خوراکي توکو د نرخونو د کنترول، د خوراکي او نورو اړتیا وړ توکو د نرخونو د کمښت لپاره د تکلارې د ټاکلو، له گاونډيو هېوادونو څخه ۴مخ

د روژې د مبارکې میاشتي د را رسېدو په مناسبت او د (۳۳) مې کني نرخنامې د جوړولو په اړه، د کابل ښاروالی د مسئولینو، د سوداګری، مالې، عدلیې، کورنیو چارو وزارتونو، استخباراتو او د افغانستان بانک ریاستونو، د سوداګری او بانکونې خونې او د بېلابېلو اصنافو د استازو تر منځ

سخن انیس

رمضان مبارک رسید، چه باید کنیم

مسلمانان جهان در شرف ورود ماه مبارک و مقدس رمضان هستند، پس از یک سال فراق، دوباره خداوند متعال توفیق داده تا از این نعمت و فرصت بزرگ استفاده بهینه در راستای عبادت او تعالی جهت قرب به او بوسیله صیام و قیام نماییم.

به همین خاطر مسلمانان قبل از ایام رمضان برای نوع بندگی و عبادت او تعالی مقدمه چینی و برنامه ریزی می کنند و این خوب است، زیرا فرد در کنار صیام روز و قیام شب، می تواند با انجام اعمال صالحه به خصوص انفاق و صدقه برای مستمندان و بی نوابان، بر حسنات خود افزوده و از این فرصت به بهترین شکل استفاده کند.

و اما مسئولیت رسانه ها:

رسانه ها مسئول هستند تا محتوای سالم و اسلامی را پخش کنند به خصوص در ایام رمضان.

خوب است به خاطر افزایش آگاهی مردم به خصوص مسائل فقهی رمضان، حکمت و اهمیت آن به تولید برنامه های مختلف رسانه ای پرداخته و تلاش کنند تا در ایام مبارک ماه رمضان مسئولیت رسانه ای و اجتماعی خود را به نحو احسن پیش ببرند، زیرا اگر رسانه ها با حفظ و توجه مسئولیت رسانه ای خود به تولید محتوا بپردازند می توانند نقش کلیدی در زندگی و نوع بندگی مخاطبان خود داشته باشند.

پس چه خوب است همه با هم برای یک رمضان خوب، مسوولیت های خود را ادا نماییم.

د غوره وختونو لټون

پوهنپار سمونپار اسماعیل «شیرزاد»

يو ښه مسلمان چې تل په ښو کارونو کې له نورو وړاندېتوب کوي، ورته بويه چې هغه وختونه ولټوي چې الله ج له ځانگړو برکتونو او فضاييلو ډک کړي، لکه څرنګه چې پيغمبر عليه السلام فرمايي ((خدای مو ځيني وختونه برکتمن کړي، نو ويې لټوئ.))

هغسې چې الله تعالی ځينو کسانو ته په ځينو نورو ځانگړی لوروالی ورکړي، ځينو نوعو ته يې کتورتيا ورکړي، ځينې ځايونه يې برکتمن کړي، نو دا طبيعي ده چې ځينې وختونه يې هم له خيره ډک کړي ځکه هغه د ټولې نړۍ خالق او هستوونکی دی. هغه لور ذات فرمايي:

ژباړه: او ستا رب چې څه غواړي هغه پيدا کوي او غوره کوي يې، د دوی څه اختيار نشته... (القصص: ۶۸) الله تعالی د شپې د وروستۍ برخې ساعتونه برکتی کړي. دا هغه وخت دی چې الله تعالی په داسې کیفیت خپلو بندګانو ته ځان څرګندوي، چې د هغه له شان سره ښايی او غږ پرې کوي: ((آيا څوک شته چې ښه رانه وغواړي او زه يې کناهنونه ور وښم؟ شته څوک چې توبه وباسي او زه يې توبه قبوله کړم؟ شته څوک چې له ما غوښتنه لري؟ شته څوک چې له ما دعا وغواړي؟ او(دا) تر رڼا کېدو پورې (دوام کوي).))

همدا لامل دی چې سپېڅلی او رښتیني ذات الله جل جلاله فرمايي: ژباړه: بې شکه متقيان په باغونو او چينو کې دي. څه چې خپل رب يې ورکړي د هغو را اخیستونکي به وي، يقيناً هغوئ له دې نه وړاندې نيکان وو. هغوئ به د شپې لږ(وخت) وپده کېدل. او په سهارونو کې به يې ښې غوښتلې.

(الذاریات: ۱۵-۱۸) رسول صلی الله عليه وسلم فرمايي:

((هغه وخت چې الله خپل بنده ته له بل هروخت نه زیات ور نږدې وي د شپې وروستی درېیمه برخه ده. نوکه تاسې یوله هغو کسانو یاستئ چې په دې کړۍ کې الله (ج) یادولی شئ. نو همداسې وکړئ.))

الله تعالی ته تر ټولو خوښه ورځ د جمعي مبارکه ورځ ده. د جمعي ورځ د مسلمانانو اونيز اختر دی چې دوی پکې د جمعي لمونځ ادا کوي او په دې ورځ کې يوه کړۍ داسې وي، که په هغې کې يو مسلمان له الله تعالی څه وغواړي، نو ځامخا به يې ترلاسه کړي.

نبي کریم صلی الله عليه وسلم فرمايي: ((څوک چې د جمعي لمونځ ته په لومړي وخت کې ځان ور ورسوي، نو داسې دی لکه يو اوبڼ يې چې صدقه کړي وي اوڅوک چې په دوهم ساعت کې ورسپړي، نو داسې دی لکه غوی يې چې صدقه کړی وي، هغه چې په درېيم ساعت کې ور رسپړي، داسې دی لکه اوزه يې چې صدقه کړې وي، هغه چې

څلورم ساعت کې ور رسپړي نو داسې دی لکه چرکه يې چې خيرات کړي وي او بيا يو هکی؛ خو کله چې امام د خطبې لپاره په منبرکښي، نو پرښتې هم دخطبې د اورېدو په پار جومات ته ننوځي.))

او دغه رازالله تعالی ته دکال تر ټولو خوښې او نږدې ورځې د ذوالحجې مياشتې لس ورځې دي او په دې لسو ورځو کې تر ټولو غوره د عرفې ورځ ده. پيغمبر عليه السلام يې يادونه په دې ټکو کړې:

((الله تعالی ته له دې لسو ورځو څخه زياتې غوره او نږدې ورځې نشته. ويې ويل: اى د الله رسوله آيا د الله به لاره کې جهاد هم نه؟ خواب يې ورکړ: نه، د الله په لاره کې جهاد هم نه، پرته له دې چې يو سړی له خپل روح او شتمنی سره ووځي او په داسې حال کې بېرته راوگرځي چې له دې څخه يوهم ورسره نه وي.))

کله چې الله ته د تر ټولو غوره مياشتو خبره راشي، نو بې له شکه چې هغه د روژې مياشت ده. دا مياشت له يوه ځانگړي مقام څخه برخمنه ده او هغه دا چې په دې مياشت کې قرآن کریم پر حضرت محمد صلی الله عليه وسلم نازل شوی او مسلمانانو ته د روژې، د شپې لمونځ او د ښو کارونو د زياتوالي امر وشو. په دې توګه، روژه د ښکيو او تقوا مياشت ده. همدا لامل دی چې سلف صالحينو به په ډېرې لواتيا غوښتنه کوله ترڅو خپلې نيمکر تياوې وروژې او ځان له کناهنونو پاک او سپېڅلی کړي.

له عباده ابن الصامت رضی الله عنه څخه روايت دی چې پيغمبر عليه السلام يوه ورځ د روژې په مياشت کې وفرمايل:

(روژه درته د برکتونو د مياشت په توګه راغلې او الله مو په دې مياشت کې ساتنه کوي؛ نو هغه خپل رحمتونه درباندي نازلوي، کناهنونه مو روژي او دعوې مو قبلوي. په دې کې مو سيالي ته گسوري او د پرښتو په وړاندې مو ستاينه کوي. نو الله تعالی ته مو تقوا او رښتینولي وښئ، ځکه چې بد مرغه کس هغه دی چې په دې مياشت کې د الله پېرزوينه، ښه او لوړپينه په برخه نه شي.))

که څه هم د روژې ټوله مياشت يوه ارزښتاکه او له برکتونو ډکه مياشت ده، خو وروستی لس ورځې يې تر ټولو زياتې له ارزښت او اهميت څخه برخمنې دي اوکولی شو دا ارزښت په لاندې دوو علتونو کې څرګند کړو:

لومړی: دا ورځې ددې برکتمنې مياشتې وروستی ورځې دي او هغه اعمال چې په دې ورځو کې ترسره شوي وي، له زيات ارزښته او اجر څخه ډک وي. همدا لامل دی چې په يوې دوديزې دعا کې راځي. ((ای الله، زما د ژوند تر ټولو غوره پړاو وروستی پړاو وګرځوه؛ او تر ټولو غوره اعمال

مې وروستني اعمال وګرځوه؛ او زما تر ټولو غوره ورځ هغه کړه چې له تا سره مخ کېم.)) دوهم، د قدرشپه يو له دې غوره وختونو څخه ده او دا هغه شپه ده چې الله تعالی پکې برکتونو نازلوي، لکه الله تعالی فرمايي:

ژباړه: بې شکه موږ هغه (قرآن) د قدر په شپه نازل کړي او ته څه پوه کړی يې چې د قدر شپه څه ده؟ د قدر شپه له زرو مياشتو غوره ده. په هغې کې ملايکان او روح د خپل رب په اجازه د هر (ټاکلي) کار د پاره را کوزېږي. هغه (ټوله) سلامتيا ده، تر سهار ختلو پورې. (القدر: ۱-۵)

د روژې په دې لسو ورځو کې، پيغمبر عليه السلام به د شپې لمونځ کاوه او دکورنۍ غړي به يې هم پاڅول چې په دې کار کې ورسره کډون وکړي.

له روژې وروسته محرمې مياشتې راځي چې رجب، دوالحجه، ذوالقعدة او محرم څلور مياشتې دي. الله تعالی فرمايي. ژباړه: په حقيقت کې د الله په وړاندې د مياشتو شمېر دولس دي، د الله (ج) په کتاب کې له هغې ورځې چې اسمانونه او ځمکه يې پيدا کړي چې له هغو نه څلور حرامې دي، همدا سم دين دی، نو په دغو کې پر خپلو ځانو ظلم مه کوئ.... (التوبة: ۳۴)

له وخت څخه د کتې اخيستې لېوالتيا: د مسلمان د خپل وخت په وړاندې تر ټولو لومړنی دنده دا ده چې بايد ښه ساتنه يې وکړي، کټ مټ هماغسې لکه دخپلې شتمنۍ ساتنه چې کوي او يا له هغې هم زيات؛ او په داسې لارو کې يې وکاروي چې د ده او دخپل امت دواړو لپاره يې کتور اومفيد وي.

دا ځکه چې اسلاف (رحمهم الله تعالی) د وخت دارزښت په اړه تېرل هر چا ښه پوهيدل، هغوئ له وخت سره د چلند په برخه کې له چا زيات احتياط کوونکي وو. دا د حسن البصري په خبرو کې له ورايه برينسي، هغه وايي چې له داسې خلکو سره مخ شوی يم چې د خپل وخت ساتنه يې له هغه زياته کوله چې نن ورځ يې موږ د خپلو شتمنيو کوو. همدا لامل دی چې داسې خلک د خپل وخت سمې کارونې ته په خاصه توګه لېواله وو او هېڅکله يې هم بې ځايه نه تېراوه، لکه عمر بن عبدالعزيز وايي: ((يقيناً، شپه او ورځ په تا کې کار کوي، نو ته په هغو کې کار وکړه.))

هغوی به ويل چې د وخت بې ځايه تېرول له وخت سره د کرکې نښه ده اودغه راز په دې باور وو چې وخت د تورې په څېر دی: که يې ته غوڅ نه کړې، نو وخت به تا غوڅ کړي. دې اند او باور هغوی تل هڅول تر څو د ځان د ودې په پار زيار وباسي. هغوی باور درلود چې: هغه څوک چې نن يې د پرون په څېر دي، غمجن او وير لرلي دي؛ خو هغه څوک چې

فقراء؛ از بی مہری دیروز تا عطوفت امروز

نویسنده: عبدالغنی

در این جهان هستی که زندگی خود را در آن سپری می‌کنیم، هر فردی به نوعی در یک جایگاهی قرار دارد که طبق آن نام‌گذاری شده و بر اساس آن، مورد خطاب قرار می‌گیرد و بدین ترتیب جایگاه انسان‌ها به شرح ذیل طبقه‌بندی می‌شود:

۱. افراد ثروتمند ۲. افراد متوسط ۳. افراد فقیر.

بدون شک کشور عزیزمان افغانستان، در مدت بیش ازچهل سال سوختن در آتش جنگ، تقریباً تمام داروندارش را از دست داده و مردمان این دیار نام‌دار با مشکلات گوناگونی دچار گشتند، و مشکلی که بیشتر از همه، به چشم می‌خورد، فقر و تهی‌دستی است.

فقر؛ یعنی نگاه پرحسرت و شرم‌زده پدر زحمت‌کش که از خجالت، عرق خجالت از جبینش جاری‌ست؛ زیرا جگرگوشه‌هایش گرسنه سر بر بالین می‌گذارند. فقر؛ یعنی کودکان کار که با جسم ضعیف‌شان برای سیرکردن شکم خود و خانواده‌شان مجبور به انجام کارهای فراتر از توان خود می‌شوند و سنین کودکی خود را با کارکردن می‌گذرانند، در حالی در این دوره از زندگی باید راه تحصیل و فراگیری علوم را در پیش بگیرند.

فقر؛ یعنی نگاه حسرت‌بار کودکی که لباس‌های کهنه و پیراهن پینه‌دار خود را با لباس‌ها و کفش‌های دیگران مقایسه کرده و کوله‌باری از بغض و اندوه تمام وجودش را فرا می‌گیرد، و در آخر، فقر؛ یعنی مادری که برای لقمه‌ای نان، بر سر خیابان‌ها و نانوایی‌ها نشسته، تا با حصول آن، بتواند شکم یتیمان‌ش را سیر کند.

بدین ترتیب برای فقراء، سلامتی بهترین خوشی، سیربودن شکم بهترین اتفاق و پوشیدن لباس تمیز و نو، بهترین لحظه است. مردم ستم‌دیده افغانستان، در چند دهه گذشته، شاهد فقر و تنگ‌دستی شدید بوده‌اند. حالا سوال این است که حکومت‌های پیشین که بر روی منصب و قدرت قرار داشتند، چرا نتوانستند برای بهبود و رفاه حال فقراء، چاره‌جویی کنند، در حالی که منافع ملی زیادی در اختیارشان قرار داشت؟!

این بی‌توجهی‌شان، بیان‌گر دو مطلب است: ۱. عدم حکومت‌داری خوب. ۲. ترجیح منافع شخصی بر منافع ملی در زمان حکومت سابق، در سایه بی‌توجهی مسئولان، فقر رفته‌رفته رو به افزایش بود و همه‌روزه بر تعداد فقراء افزوده می‌شد؛ زیرا نگاه مسئولان سرشار از تبعیض و بی‌عدالتی بود؛ اما در مقابل، مسئولین امارت اسلامی، همه مردم را به یک دید و بدون تبعیض می‌نگرند. اگر امروزه با وجود فشارهای اقتصادی، بازم شاهد کاهش چشم‌گیر فقر بوده‌ایم، این همه به برکت درک مسئولیت‌پذیری مسئولیت است که با توزیع درآمدهای ملی بین فقراء و ایجاد شغل برای عموم مردم، در حال خدمت‌رسانی هستند، و سفرهای همه‌روزه مسئولین نظام به مناطق مختلف و حمایت‌شان از تهی‌دستان و بی‌نویان، بهترین گواه بر این ادعا است.

نن يې له پرون څخه بدتره ده، بدمرغه او بد بخته دی.

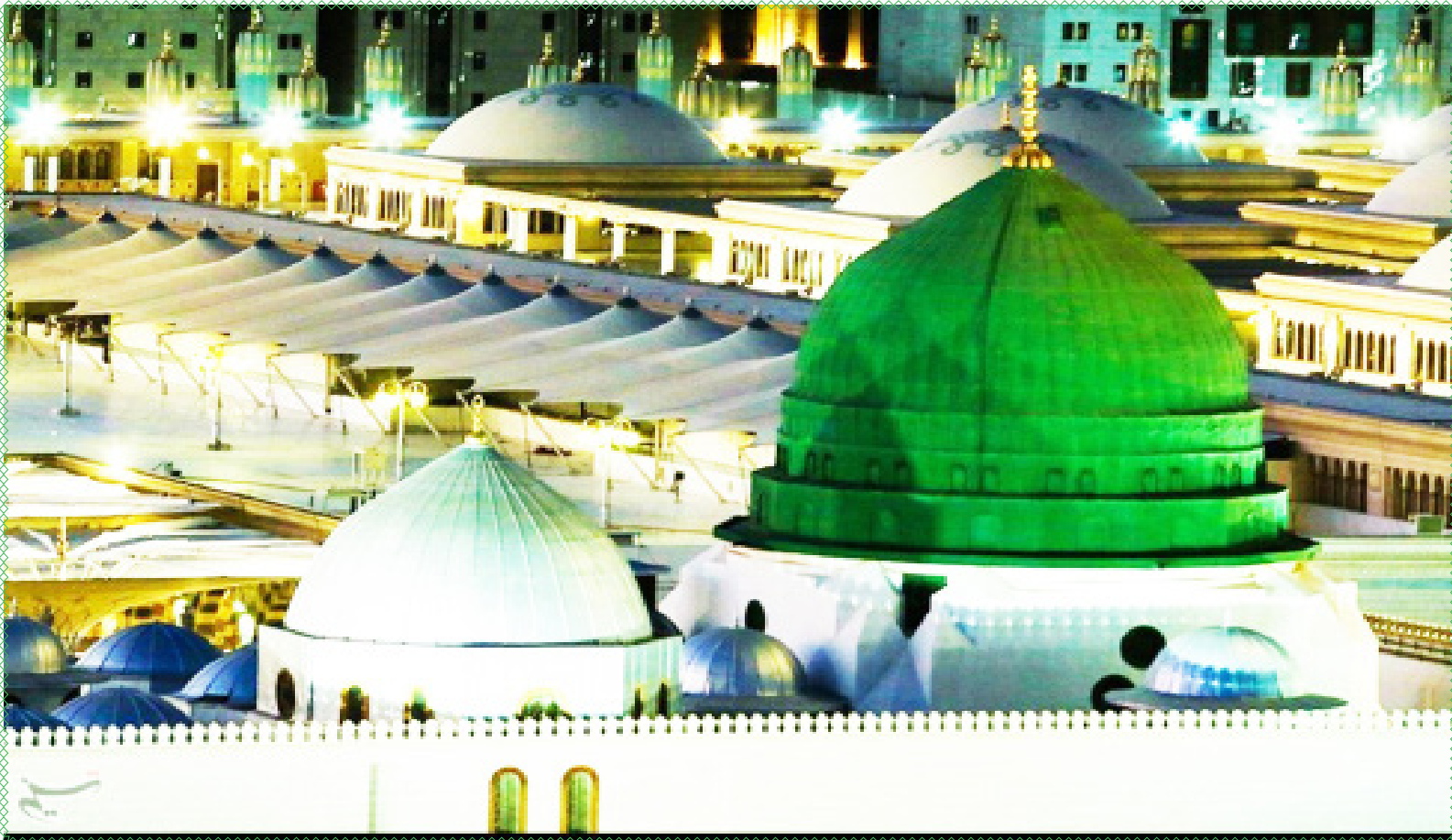
هغوی دومره محتاط وو چې يوه ورځ، تردې چې د ثانيې يوه برخه يې هم نه پرېښوده چې يې بې کټې تېره شي، يا به يې په کتور علم کې تېروله، يا به يې ښه کارونه کول، يا به يې د خپلو خواهشاتو پر وړاندې مبارزه کوله او يا به يې نورو ته ښېکنه رسوله. هغوی تل له دې ويرېدل چې وخت به ترې بې کټې تېر شي او دوی به يې په اړه خبر هم نه وي. دا حقيقت د ابن مسعود رضی الله عنه له دې وينا ډېر ښه څرګندېږي، دی وايي: هيڅکله مې پر کوم شی دومره غم يا خفګان نه دی ښودلی لکه پر هغې ورځې چې تېره شوي وي او ما ترې کټه نه وي اخيستې او يو بل تن وايي: زما هغه ورځ بې ځايه تېره شوي ما پکې داسې علم نه وي ترلاسه کړی چې الله جل جلاله ته يې ور نږدې کړی اوسم. دغه راز يو هونپار وايي: هر هغه څوک چې يوه ورځ يې له دې تېره کړي چې کټه ترې پورته کړي، يقيناً ځان يې تېر باسه.

خو نن ورځ چې مسلمانان په څه ډول د وخت په بې ځايه تېرولو وينو، زړونه مو له غم خفګان څخه را ډکوي. په حقيقت کې د وخت بې ځايه تېرول، د شتمنی او دارايۍ له بې ځايه لګولو ډېر زيانمن او خطرناک دی، دا ځکه چې د شتمنی برعکس د وخت عوض او بدیل هېڅکله نه شو موندی.

يوه هغه جمله چې موږ يې نن سبا هر چېرته اورو، هغه((د وخت وژنه)) ده. موږ وينو چې خلک ساعتونه ساعتونه ناست وي، هيڅ هم نه کوي مګر په نږد، سترنج او تاش بوخت وي. هغوئ اصلاً په دې فکر نه کوي چې دا ډول وخت تېرول يې سم کار دی او که ناسم. هغوئ به بشپړ ډول له خپلو ديني وجايو او دندو غا قفل وي او يوازينۍ بوختيا يې د وخت وژل وي. دا ډول خلک د خواخوږۍ او مرستې وړ دي، ځکه دوی له دې نا خبره دي چې د وخت په وژلو، دوی پخپله خپل ځانونه وژني. نو، د وخت وژل د ځانونژني په څېر ده اوداسې يوه سرغرږونه ده چې د ټولو خلکو په مخکې ترسره کېږي، خو هغه خلک چې دا سرغرږونه تر سره کوي، بالکل نه غنډل کېږي، ځکه چې خلک په دې نه پوهېږي چې دا جرم څومره ستر او ښايي بدتر دی او په ټوله کې دوی اصلاً د دې شعور نه لري چې يوناسمه کړنه ترسره کوي.

سرچينې
قرآن کریم.
۱- القرصاوی، يوسف، د وخت ارزښت، ژباړن رحمت، شاه فراز افغانستان ۱۳۹۸.
۲- تېرېسي، برايان، د کار او بارخواک، ژباړن حامدالله، ستون کابل ۱۳۹۸
۳- انټرنټ

رسول الله (ص)، از منظر قرآن کریم

قرآن کریم بهترین کتاب در معرفی و شناسای پیامبر اعظم - صلی الله علیه و سلم - است؛ زیرا این کتاب کلام وحی و سخن خداوند متعال است و از جهت حقانیت و درستی مطالب، معتبرترین کتاب به شمار می رود.

خداوند متعال، در قرآن کریم، در آیات متعددی درباره پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - سخن گفته است. در این آیات، گاهی به طور مستقیم و گاهی به شکل غیر مستقیم، پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - معرفی شده است.

این معرفی در قالب هایی همچون، ستایش و تمجید از پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله -، بیان اوصاف و شئون، ذکر مقامات و مناقب و بیان عظمت روحی آن حضرت صورت گرفته. و جلوه های مختلف شخصیتی و رفتاری آن حضرت، تبیین شده است. آنچه که ما در این مقاله می آوریم ذکر فهرست وار این جلوه ها در آیات کریمه است که در سه بخش کلی «نام ها و اوصاف»، «مقامات» و «مناقب» پیامبر اعظم - صلی الله علیه و آله - تنظیم شده است.

نام ها و اوصاف پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در قرآن کریم.

«برای رسول خدا - صلی الله علیه و آله - نام های است که چند آن نام در قرآن کریم و چند آن در غیر قرآن است؛ نامهایی که در قرآن کریم است عبارت اند از: «محمد»، «احمد»، «محمد» و «عبدالله».

۱- «محمد - صلی الله علیه و آله -»

«وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ»

در آیات دیگری نیز این نام ذکر شده است که عبارت اند از: سوره آل عمران (۲) آیه ۱۴۴، سوره احزاب (۳۳) آیه ۴۰، سوره فتح (۴۸) آیه ۲۹.

۲- «احمد»:

«وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيَّنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ التَّوْرَاتِ وَ مَبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ»

۳- «عبدالله»:

«وَ إِنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا»

دو. اوصاف پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم در قرآن کریم.

در قرآن کریم، اوصاف فراوانی برای پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - ذکر شده است که به بخشی از آنها با ذکر آیه ها اشاره می کنیم:

۱. شاهد(گواه)، مبشر(بشارت دهنده)، نذیر(انذار دهنده)، داعی السی الله (دعوت کننده به سوی خدا)، سراج منیر(چراغ روشنایی دهنده). این اوصاف والا و پر منزلت در آمده است:

«يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيرًا* وَ دَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَ سِرَاجًا وَ مُنِيرًا»

۲. رفوف و رحیم

این دو صفت به همراه دو ویژگی از ویژگی های اخلاقی پیامبر رحمت حضرت محمد - صلی الله علیه و آله - در چنین بیان شده است:

«لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ»

«رسولی از خود شما به سویتان آمد که رنج های شما بر او سخت است و اصرار به هدایت شما دارد و نسبت به مؤمنان رنوف و مهربان است.»

در این آیه کریمه، علاوه بر دو صفت «رنوف» و «رحیم» به دو ویژگی اخلاقی پیامبر - صلی الله علیه و آله - اشاره شده است. ویژگی نخست این است که پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - آن قدر خیرخواه و همدرد و دوستدار مردم بود که از رنجهایی که به مردم می رسید آزرده خاطر می شد، به طوری که برای او سخت بود که ببیند به کسی رنج و سختی برسد.

ویژگی دوم، دلسوزی آن حضرت است. حضرت دوست نمی دارد که حتی یک نفر از مسلمانان در مسیر هدایت نباشد. از این رو، این دلسوزی آن چنان است که خداوند، از اصرار حضرت در هدایت مردم، به «حریص علیکم» تعبیر کرده است. چنان که خداوند در سوره مبارکه کهف در این باره خطاب به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - می فرماید:

«فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ عَلَيَّ وَ أَنَّهُمْ إِن لَّمْ تُوْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا»

«گویی - اگر آنها به این گفتار ایمان نیاورند - می خواهی خود را از غم و اندوه به جهت اعمال آنها، هلاک کنی.»

در قرآن کریم، اوصاف دیگری نیز برای آن حضرت آمده است که به جهت رعایت اختصار، تنها به اوصاف مشترک قرآنی خداوند با پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - اشاره می کنیم.

اوصاف مشترک قرآنی خدا و رسول خداوند سبحان اوصافی را برای خود در قرآن ذکر کرده که همانها را برای پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - نیز بیان کرده است:

۱. خداوند قرائت قرآن را همان گونه که به خود نسبت داده و فرموده است: «إِنَّا عَلَيْنَا جَمْعُهُ وَ قُرْآنُهُ فَاذًا قُرْآنًا فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ» به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - نیز نسبت داده و می فرماید: «إِقْرَأْ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ».

۲. همان طور که خداوند، خود را تلاوت کننده قرآن معرفی کرده است: «تَلَكَّ آيَاتُ اللَّهِ تَلْوَاهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ» پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - را نیز تالی قرآن معرفی می کند: «يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا» و به آن حضرت دستور می دهد تا آیت الهی را بر مردم تلاوت کند: «وَ أَتْلُ مَا أوحَى إِلَيْكَ مِنْ كِتَابٍ».

۳. خداوند همان طور که ترتیل و منظم و هماهنگ خواندن را به خود اسناد می دهد: «وَ رَتَلْنَا تَرْتِيلًا»، آن را به پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - نسبت می دهد: «وَ رَتَلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا».

۴. خداوند متعال همان گونه که قرآن کریم را کلام خود معرفی می کند، آن را کلام و قول رسول الله نیز می داند: «إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ».

۵. خداوند آن چنان که خود را معلم قرآن معرفی کرده: «الَّذِي أَحْمَنُ

، «عبد» است و پروردگاری مری و مدبر شخصی پیامبر - صلی الله علیه و آله - است که نهایی ترین مرتبه را داراست و در قوس صعود مقامی برتر از مقام مریوبیت شخص رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - نیست و آن حضرت، منتسب به عالی ترین اسم از اسمهای حسنیای خدای سبحان است. یعنی «هو» که همان هويت مطلقه است و چون کاملترین بندگی از آن اوست، جامع ترین کلمه به او اشاره دارد: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدُّنْيَا كُلِّهَا».

قرآن کریم وقتی تعبیر «عبد» را نسبت به سایر انبیا به کار می برد همراه با ذکر نام آنها به کار می برد: «وَ أَذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَ الْأَبْصَارِ».

اما وقتی نام پیامبر - صلی الله علیه و آله - را می برد به «عبد» تعبیر می کند که ناظر به مقام وحدت است و این کلمه از «عبدالله» نیز بالاتر است، زیرا این بندگی (عبودیت)، حاکی از هويت مطلقه است.

۳. مقام «بالاترین رتبه وجودی» خدای سبحان به پیامبرش دستور می دهد که «بگو: من اولین مسلمانم»: «لَا شَرِيكَ لَهُ وَ بِذَلِكَ أُمِرْتُ وَ أَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ»

منظور از «اول المسلمین» اولیت ذاتی است که گاهی از آن به اولیت رتبی یاد می شود. خدای سبحان درباره هیچ پیامبری تعبیر «اول المسلمین» ندارد. حضرت ابراهیم - علیه السلام - با این که قبل از پیامبر ما و سر سلسله انبیای ابراهیمی - علیهم السلام - بود و دعا کرد که «وَ أُنْعِثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَ يَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيهِمْ»

با این حال، خداوند به حضرت ابراهیم نفرموده بگو من اولین مسلمانم.

«نوح» که شیخ الانبیاء و نیز «آدم» که ابوالبشر است هیچ کدام این جمله را نفرمودند؛ تنها کسی که قرآن از او به عنوان اول المسلمین یاد می کند، رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - است. معلوم می شود این اولیت، زمانی و تاریخی نیست، زیرا اگر منظور اولیت زمانی بود، هر پیغمبری نسبت به قوم خود، اول المسلمین بود و انبیای پیشین نیز به طریق اولی می توانستند مصداق این اولیت باشند.

از این که خدای سبحان تنها به پیغمبر اسلام فرموده بگو مأمورم که اول المسلمین باشم، برای آن است که وی اول صادر، یا اول ظاهر است. یعنی در رتبه وجودی او، هیچ کس قرار ندارد، چنان که آن حضرت، در قیامت، اول کسی است که محشور می شود.

۴. مقام «اسوة حسنه بودن» در قرآن کریم آیاتی است که رسول خدا - صلی الله علیه و آله - را اسوه و الگویی جهانیان معرفی می کند و می فرماید:

«لَقَدْ كَانَ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»

در این آیه شریفه، تنها تأسی افراد متوسط در مسائل اخلاقی و فقهی به آن حضرت مطرح نیست بلکه طی راه ولایت و انس و حشر با فرشتگان غیبی و شنیدن تسبیح آنان یا دریافت علم از آنها و آموختن دستور تأییدی و تسدییدی، تأسی به پیغمبر خاتم در تمامی شئون را می طلبد چون او، به طور کلی، این راه ها را طی کرده و اسوه همگان شده است. اگر کسی بخواهد از «فتح مبین»، «کوثر»، «شرح صدر» و «فتح قریب» استفاده کند به اندازه خود باید پیرو آن حضرت باشد، اگر می گویم «رَبِّ أَسْرَحْ لِي صَدْرِي» راهش آن است که پیرو کسی باشیم که سینه اش منشرح است.

۵. مقام «خلق عظیم» خداوند، پیامبر خود را به عظمت اخلاقی داشتن می ستاید: «وَ أَنْكَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ»

خداوند با جمله اسمیه و تأکید می فرماید: «تو دارای اخلاق عظیمی هستی». وقتی خدای سبحان از چیزی به عظمت یاد کند، معلوم می شود که آن چیز از عظمت فوق العاده ای برخوردار است، چون او هر چیزی را به «عظمت» نمی ستاید، بسیاری از موارد را با صفت «ضعف» یا «قلت» یاد می کند. سراسر دنیا را اندک می شمارد: «مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ» و از دسیسه های شیطان به عنوان «إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا» سخن می گوید؛ اما وقتی از خلق رسول خدا - صلی الله علیه و آله - نام می برد می فرماید: «ای پیامبر! تو واجد همه ملکات

رمضان فرصتی برای تجدید اصلاح نفس

نویسنده: محمد داود مهاجر

گرچه همه ماهها از آن خداوند است؛ اما مشهور است که «ماه رمضان ماه خداست» یعنی ماهی که باید تمامی تعلقات دنیوی را گسست و یا تا حد زیادی کم کرد و تعلقات آسمانی را پررنگتر نمود.

دنیا دنیایی پر از کار و شغل است؛ دنیایی مالا مال از چیزها و اموری است که قلب و خاطر انسان را به خود محصور کرده است و هیچگونه رحمی هم ندارد. اگر ما نتوانیم خود را از دایره وسیع امور دنیایی لحظاتی بیرون کنیم و به اصلاح نفس خود بپردازیم، این را بدانیم که در این دریای پرتلاطم غرق شده و روز به روز از راههای رسیدن به خداوند متعال دور و دورتر می شویم.

رمضان فرصتی دوباره برای یادآوری است؛ یادآوری اینکه تمام چیز، دنیا نیست؛ بلکه آخرتی هم وجود دارد و تو باید توشه‌ای برای آن تدارک ببینی. رمضان تلنگری برای دوباره زنده شدن و بیدار شدن است؛ بیدار شدن از خواب غفلتی که ما را از یاد الله متعال دور ساخته است و کسی که از یاد خدا غافل باشد او

بندگانش است؛ چرا که می‌توانند از این فرصت طلایی - که به صورت فرض بر آن‌ها قرارداده شده و گریزی از آن ندارند - جهت تجدید ارتباط خود با خداوند متعال و یا بیشتر کردن این رابطه استفاده ببرند و معنویات خود را افزایش دهند.

در این ماه پرفیض و برکت می‌توان راهی را برای خود ترسیم نمود که برای یک سال آینده همانند چراغی روشنگر باشد و طبق این پلان اصلاحی، بتوانیم سال آینده خود را تضمین کنیم.

در گذشته‌ها و ادیان گذشته مردمانی که در فکر اصلاح نفس خود بودند گوشه‌نشینی را اختیار می‌کردند و از دنیا و مافیها خود را می‌کنند؛ اما الله متعال برای این امت - که امت دعوت و اصلاح است - راهی همانند آن را ترتیب داد و آن، ماه رمضان است؛ ماهی که در مجال موقتش از وابستگی‌های متفرق خود به این و آن بکاهیم و دل را محور یاد الله جل جلاله قرار دهیم.

رمضان یک فرصت استثنایی است؛ قدرش را بدانیم.

جزو مردگان است. رمضان فرصتی خوب نیست و همانند شتری است که اگر به فکر نگهداری آن نباشیم در فرصت است. همانند اسبی سرکش رام کردن آن به آسانی مناسب سرکش‌تر می‌شود و روزی بیاید رمضان از نعمت‌های خاص خداوند به

کشته شدن دو تن...

بر اساس گزارش مرکز تحقیقات و مطالعات امنیتی پاکستان، در سال 2023 میلادی در پی یک هزار و 524 حمله در این کشور، یک هزار و 463 تن کشته شده‌اند.

اصرار بر مطالبات...

گفتنی است که اصرار سفت و سخت بر مواضع از سوی اسرائیل و حماس باعث شده تا مذاکرات برای دستیابی به آتش‌بس متوقف شود. مذاکره‌کنندگان عرب، روز یکشنبه گرد هم می‌آیند و قصد دارند برای آتش‌بسی بسیار کوتاه‌تر از آنچه قبلاً مورد بحث قرار گرفته بود، از جمله توقف دو روزه درگیری‌ها در آغاز ماه رمضان که احتمالاً دوشنبه یا سه‌شنبه آغاز خواهد شد، فشار بیاورند.

حسام بدران، یکی از مقامات ارشد حماس در مصاحبه با نشریه آمریکایی «وال استریت ژورنال» نسبت به احتمال تشدید تنش‌ها در کرانه باختری و شهر قدس هشدار داد و تأکید کرد که گروه حماس آماده ادامه مذاکرات است.

این مقام ارشد حماس، افزود: «ما توقف مذاکرات را اعلام نکردیم و بیشترین علاقه را برای توقف این جنگ داریم.»

بدران که در دفاتر جنبش در دوحه سخنرانی می‌کرد، شرط‌های حماس را از جمله برقراری آتش‌بس دائمی، امکان بازگشت غیرنظامیان آواره به منازل خود در شمال غزه، عبور کمک‌های بشردوستانه کافی از تمام گذرگاه‌ها، طرح بازسازی غزه، آتش‌بس و عقب‌نشینی ارتش اسرائیل از نوار غزه اعلام کرد.

از سوی اسرائیل با بیان این که اولویت خود در این مذاکرات را آزادی ده‌ها گروگانی قرار داده که در جریان حمله 7 اکتبر حماس ربوده شده‌اند، بر ادامه همکاری و ارتباط‌گیری برای آزادی گروگان‌ها تأکید کرد.

گر بکفت؛ مس عینک...

د تولو لوبغاړو په سوزېدو ۹۹ منډې

وکړې او د ټاکل شوي هدف په پوره کولو کې پاتې راغله. په دې سره مس عینک لوبډلې د یادو سیالیو پایلوه د ۳۷ منډو په توپیر وگټله او د دې سیالیو اتولې یې په خپل نوم کړه.

جلسه پیرامون...

در این جلسه پیرامون چگونگی استفاده معقول و متوازن از آب‌های زیرزمینی و جلوگیری از استفاده بی‌رویه از آن، مدیریت آب‌های سطحی و ایجاد طرح‌های جامع جهت تامین نیازمندی به آب در عرصه‌های زراعت، باغداری و مالداری، فابریکات تولیدی و شهرک‌های رهاپیشی بحث و تبادل نظر صورت گرفت.

در پایان این جلسه توافق صورت گرفت تا با ایجاد سکرتریت تخنیکي، جلسات منظم متشکل از ادارات ذریع برقرار گردد و طرح جامع جهت استفاده مؤثر از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی کشور ترتیب و غرض اتخاذ تصمیم لازم به کابینه امارت اسلامی افغانستان ارائه گردد.

د جنوب ختیځ زون...

دا نظام داخلي مشروعیت لري، موږ د افغانستان د جنوب ختیځ زون په کچه ټول ولسونه د دې نظام همکاره یو. دوي زیاته کړې؛ په دې نظام کې مو پت او عزت خوندي دی، دا نظام په ولس کې محبوبیت لري او قومي مشرانو د حکومت څخه د ځینې ځایي ستونزو د حل غوښتنه کړې.

مولوي عبداللطيف منصور ویلي؛ زموږ سياسي فضا، ازاده ده، جغرافیه مو خپلواکه ده، نظام مستقل او خپلواک دی، دا نظام یوازې د مجاهدینو نه دی، دا د دې ټولو خلکو نظام دی، چې قیادت یې د دیني علماوو په لاس کې دی.

نوموړي زیاته کړې؛ تاسې که هره غوښتنه لرئ، موږ یې په سر سترگو منو او تر وسه به یې د حل په برخه کې شریکوو.

د کډوالو او راستېدونکو چارو

سرپرست وزیر مولوي محمد خلیل حقاني ویلي؛ دا هغه قومونه، ملتونه او اتلان دي چې په یوې پېړۍ کې یې دريو قوتونو ته ماته ورکړې. نوموړي زیاته کړې؛ دا خپلواکي د دې قومي مشرانو، دیني عالمانو او خوانانو د سربندنو او قربانیو په برکت راغلي ده، موږ ستاسې خادمان یو، تر خپله وسه به ستاسو ټولو ستونزو ته رسېدنه کوو.

د سرحدونو، قومونو او قبایلو چارو سرپرست وزیر ویلي؛ دا د شکر ځای دی چې یوازې د مشرانو سره د ملاقات لپاره او د قومونو د ستونزو اورېدلو لپاره راجمع شوي یو. بناغلي نوري زیاته کړې؛ نن د ترکمن، هزاره، پښتون، تاجک او هر چا ته خپل حقوق ورکول کېږي، ځکه په اسلام کې توپیر نشته، برتري یوازې په تقوا ده، زموږ دا مکلفیت دی چې د اسلامي نظام پالنه وکړو او په ساتنه کې خپل مسولیت ادا کړو.

ده ها هزار...

دیدار کرد، دراین دیدار روی انتقال بیجا شده گان به محلات اصلی شان بحث شد.

مولوی عبدالرحمن راشد گفت: شماری از خانواده‌ها از اثر حوادث طبیعی و خشکسالی بیجا شده‌اند و حالا زمینه مساعد شده تا آنان دوباره به محلات اصلی شان برگردند. او گفت: در شهر کابل هزاران خانواده آماده‌اند که داوطلبانه به مناطق شان بازگردند و ما در این خصوص توقع همکاری، موسسات و نهاد‌های مدد رسان را داریم.

خانم گلوریا لازیک گفت: درهماهنگی با هم، برای انتقال بیجا شدگان داخلی یک راه حل دریافت خواهیم کرد.

د صنعت او سوداگری...

فضل الرحيم سلطاني او د انرژي د مثيريت آمر انجنير احمد ضيا فيروز د انرژي د سپما د ارزښت او د انرژي د سپما د لارو چارو په هکله کېونوالو ته د یو پرنزیشن په ترچ کې معلومات

وراندې کړل او ددغه برنامې د ترسره کولو موخه یې د برېښنا انرژي د سپما او د انرژي څخه غوره او موثره گټې اخیستنې ته د وده ورکولو په هکله پوهاوی ورکول وباله.

د یادوني وړ ده، چې دغه ډول برنامې د اوبو او انرژي وزارت له لوري په بېلابېلو وزارتونو کې ترسره شوې او په راتلونکې کې به هم دوام ولري.

یک سرمایه گذار...

گذاری روی منابع معدنی افغانستان به ویژه معدن انتمونی و ایجاد لابراتوار معیاری در کشور، ابراز علاقه‌مندی کرده است.

از سوی هم در این دیدار، شهاب‌الدین دلاور به طرف قرغیزستانی از فراهم‌سازی سهولت‌های سرمایه‌گذاری، اطمینان داده است. قابل ذکر است که سرمایه‌گذاری تاجران کشورهای منطقه روی معدن کشور طی دو سال اخیر افزایش یافته است.

د روزي مبارکه...

د خوراکي توکو د واردولو د څرخنگوالي او د افغانیو پر وړاندې د بهرنیو اسعارو د بیو د بدلون په اړه خبرې وشوې او لازم تصمیمونه ونیول شول.

په یاده غونډه کې ټینګار وشو، چې ټول پلورونکي او سوداګر د ښاریانو د اړتیا وړ توکو د پلورلو پر مهال انصاف په پام کې ونیسي، ځکه پر خوراکي توکو لګېدلي محدودیتونه لري شوي او د افغانیو پر وړاندې د اسعارو بیه هم راتپته شوې ده.

دغه کمیسیون به د ښاریانو د اړتیا وړ لومړنیو توکو د نرخونو د کنټرول په موخه، خپل فعالیتونه ګړندي کړي تر څو ښاریان وکولای شي د روژې په مبارکه میاشت کې خپل د اړتیا وړ توکي په مناسبه بیه او لوړ کیفیت د کابل له بازارونو څخه ترلاسه کړي.

کارزار نهال شانی...

جوزجان غرس خواهد شد. وی از شهروندان جوزجان خواست تا با غرض یک نهال مسئولیتی که در قبال سر سبزی و زیبایی شهر خود

دراند را ادا کنند.

شماری از باشندگان جوزجان از راه اندازی این کارزار نهال شانی استقبال کردند و از دیگران خواستند تا فرهنگ نهال شانی و حفظ و مراقبت از آن را در میان خود بیشتر ترویج دهند.

قرار داد استخراج...

مساحت 0.266 کیلوم متر مربع با سرمایه ۲۱.۱۷۰۰۰۰ افغانی با حضورداشت شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور سرپرست وزارت معادن و پترولیم، برگزار شد.

در این مجلس شرکت استخراجی حفیظ عالمیار با قیمت رویالتی فی تن 1650 افغانی، برنده مرمر بلاک بی ساحه کندلان ولسوالی خاص ارزگان ولایت ارزگان، شرکت استخراجی الافضل انترنشنل با قیمت رویالتی فی تن 440 افغانی، برنده گرانیت بیوتی دار ساحه پنج‌پای مهترلام ولایت لغمان و شرکت استخراجی افغان ایکو با قیمت رویالتی فی تن 1120 افغانی، برنده استخراج گچ ساحه پیر سرخ ولسوالی گذره ولایت هرات دانسته شدند.

معیاد قرارداد با این شرکت‌ها پنج سال بوده که با کار استخراج برای بیش از ۱۲۰ نفر زمینه‌های کاری فراهم خواهد شد.

در اخیر سرپرست وزارت معادن و پترولیم گفت: شرکت‌های برنده بر علاوه پرداخت رویالتی، در بخش ارائه خدمات اجتماعی و حفظ محیط زیست و استخراج طبق تعهدات مکلف می‌باشند.

در یک سال پسین...

تأثیر منفی دارد. عبدالجبار تخاری گفت: «امارت اسلامی از درد مهاجران افغان رنج می‌برد و رفتار نامناسب با مهاجران افغان در پاکستان بر روابط دو کشور تأثیر منفی می‌گذارد و حکومت پاکستان باید مهاجران افغان را آزار و اذیت نکند.»

به گفته‌ی تخاری امارت اسلامی می‌کوشد تا زندانیان دیگر را نیز از

زندان‌های پاکستان آزاد کند.

قونسل امارت اسلامی در شهر کراچی تصریح کرد: «ما ۴۱۱ افغان را که در زندان‌های پاکستان زندانی بودند آزاد کردیم، که بیش از 800 تن از آن‌ها افغان‌های بودند که اسناد قانونی داشتند، اما از سوی حکومت پاکستان زندانی شده بودند.»

برخی از مهاجران افغان که در پاکستان زندانی هستند از اوضاع بد شان در زندان این گونه لب به سخن می‌گشایند.

زندانی افغان در پاکستان گفت: «ما و سایر افغان‌ها در زندان‌های پاکستان با وضعیت بسیار بدی روبه‌رو هستیم و در اینجا در زندان پاکستان شماری از افغان‌ها شش ماه و شماری دیگر ده ماه در زندان هستند، اما سرنوشت شان معلوم نیست.»

زندانی افغان دیگر در پاکستان گفت: «مادر مریضم را به شفاخانه در پاکستان آوردم، سپس توسط پولیس پاکستان دستگیر شدم و پس از آن به یکی از زندان‌های این کشور انتقال شدم.»

هم‌زمان با این، عبدالقهار بلخی سخنگوی وزارت خارجه در گفت‌وگو با الجزیره گفته که تصمیم حکومت پاکستان مبنی بر اخراج مهاجران افغان یک‌جانبه، خلاف قوانین بین‌المللی و به گونه‌ی اجباری بوده است.

حکومت جدید...

ملی، سخنگوی امارت اسلامی ابراز امیدواری کرده که دولت جدید پاکستان بتواند نظم و امنیت داخلی این کشور را تأمین کند.

این در حالی است که آصف علی زرداری، رهبر حزب مردم پاکستان و همسر بی‌نظیر بوتو نخست‌وزیر فقید پاکستان برای دومین بار با 411 رأی نمایندگان پارلمان رقیب خود محمود خان اچکری از حزب «تحریک انصاف» با 181 رأی را مغلوب کرد و به عنوان چهاردهمین رئیس‌جمهور پاکستان برگزیده شد.

نقش جامعه‌شناسی در توسعه و پیشرفت افغانستان

پوهنيار كفايت الله مبارز

چکیده:
این مقاله به بررسی نقش جامعه‌شناسی در توسعه و پیشرفت افغانستان می‌پردازد. ابتدا، نیاز کشور به تحولات اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی برجسته شده و سپس نقش جامعه‌شناسی در تحقق این اهداف بررسی می‌شود. سپس نقش جامعه‌شناسی در توسعه افغانستان از جوانب مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد، از جمله تحلیل ساختار اجتماعی، مطالعه فرهنگ و ارزش‌ها، ارتقاء آگاهی عمومی و ترویج عدالت اجتماعی. در نهایت، نقش حائز اهمیت جامعه‌شناسان در تحلیل و فهم عمیق‌تر چالش‌ها و فرصت‌های جامعه و تأثیر آن در توسعه و پیشرفت افغانستان مورد بحث قرار می‌گیرد.

مقدمه
افغانستان یک کشور با تاریخی طولانی و فرهنگ گنجه‌ای است که به مرور زمان با چالش‌های مختلف روبرو شده است. این کشور پس از سال‌ها جنگ و ناامنی، اکنون در مسیر توسعه و پیشرفت قرار دارد.

در این راستا، نقش جامعه‌شناسی به عنوان یک علم مطالعه ساختار و عملکرد جوامع انسانی، بسیار حیاتی است. این مقاله به بررسی نقش جامعه‌شناسی در توسعه و پیشرفت افغانستان می‌پردازد.

بدون شک، توسعه و پیشرفت یک کشور به موارد مختلفی نیاز دارد، از جمله تحولات اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی. در این راستا، نقش جامعه‌شناسی به عنوان یک علم مطالعه رفتار و تعاملات اجتماعی می‌تواند در تحقق این اهداف مؤثر باشد.

تحلیل و تجزیه نقش جامعه‌شناسی در توسعه افغانستان
۱. تحلیل ساختار اجتماعی: جامعه‌شناسان می‌توانند با تحلیل ساختار اجتماعی افغانستان، نقاط ضعف و قوت را شناسایی کرده و بهبودهای لازم را پیشنهاد دهند. بررسی نقاط ضعف مانند تبعیض‌های اجتماعی، نابرابری و فقر، می‌تواند به شناخت بهتر و

چالش‌ها و فرصت‌های جامعه، نقش آن‌ها در توسعه و پیشرفت افغانستان بسیار حائز اهمیت است. با استفاده از دیدگاه‌های جامعه‌شناسانه و پژوهش‌های علمی، می‌توان بهبود چشمگیر در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی را در افغانستان دید.

۱. توکلی، عباس، جامعه‌شناسی آموزش و پرورش
۲. شولتز، دوان‌بی، شولتز، سیدنی الین، تاریخ روان‌شناسی نوین. ترجمه علی‌اکبر سیف و همکاران. جلد ۲، تهران: انتشارات رشد، ۱۳۷۲
۳. فرامرزی رفیع پور، آناتومی جامعه یا سنه الله: مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی کاربردی، تهران: انتشارات کاوه، ۱۳۷۷
۴. فراهانی، محمدتقی، کرمی، رضا نوری، روان‌شناسی، تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، چاپ هفتم، ۱۳۹۳

تحصیل نموده است پس درینجاست که اگر این کشورها بتواند برنامه ریزی دقیق در مشغول ساختن نیروکار داشته باشد و طبق عامل اول که تذکریافت یک مشارکت عمومی ازآحاد جامعه به عمل آید جریان توسعه اقتصادی را سرعت می بخشد؛ بی برنامه گی جوانان که نیروی عظیم کار را در یک کشورتشکیل می باشد، در صورت که ازهمچو نیرو استفاده درست به عمل آید و برنامه های دقیق کاریابی در هر عرصه باشد، چون داده های نرخ اشتغال و ارزش رشد فزوده یا نرخ مشارکت نیروی کار و نرخ بیکاری متغیرهای کلیدی برای ارزیابی وضعیت دورنمای توسعه اقتصادی است، بهره وری محاسبه جهت برنامه ریزی دقیق برای استفاده بهینه از منابع و عوامل تولید به خصوص نیروی انسانی در توسعه اقتصادی بسیار مهم است.

نتیجه گیری:
با توجه به نقش حائز اهمیت جامعه‌شناسان در تحلیل و فهم عمیق تر

باید بر پایه و اساس هر برنامه ریزی صورت گیرد، برای مثال در تکمیل تحصیلات باید دولت جهت رسیدن به توسعه اقتصادی افرادی اشتراک کننده در مؤسسات تحصیلات عالی راطوری تنظیم نماید که نیاز جامعه منوط به رشته های تحصیلی بوده و می باشد از سوی دیگر یکی از مشکلات عمده سر راه توسعه اقتصادی در کشورهای در حال توسعه بیکار ماندن عده ی بزرگ جوانان بعد از تکمیل تحصیلات ابتدائی و متوسط وحتی تحصیلات عالی می باشد به خاطریکه به فارغان دور متوسط وابتدائی نه زمینه تحصیلات عالی فراهم است و نه تعلیمات حرفوی و نه شغل که بتواند زندگی روزمره آنها را به وجه احسن بگذراند چون برنامه ریزکار برای نیروی کار موجود در بازار کار دقیق نیست ودراینجاست که تورم بیکاری صورت پذیرفته و مانع پیشرفت اقتصادی میگردد وهم چنان فارغان تحصیلات عالی خلاف نیازهای اولیه و موجود

ازدواج و سایر مبادلات اقتصادی است. نهادها در نظام اجتماعی ازدو دیدگاه به هم مربوط می شوند، ۱- نهادها مقرراتی را بوجود می آورند که الگوی عمل و سازمان را به ارزشهای اجتماعی پیوند می دهد. ۲- نهادها درعین وابستگی تا حدی بین بخشهایی خاص ساختار اجتماعی فاصله ایجاد کرده، درعین حال به منظور اداره رفتار در یک حیطه گسترده عمل، آن حیطه را به حوزه های دیگر متصل می کنند، برای مثال ازدواج درعین حال که گروهی از مناسبت های اولیه را بوجود می آورد بین خانواده های دیگر بخشهای جامعه پیوند نیرومند برقرار می کند.

۶- برنامه ریزی دقیق کاریابی برنامه ریزی صحیح جهت رشد و توسعه اقتصادی مستلزم شناخت و ویژگیهای نیروی انسانی و تأمین مشاغل مورد نیاز جامعه است تأمین مشاغل برای کلیه افرادی که هر ساله وارد بازار کار می شوند و توزیع صحیح آن به نیاز جامعه،

د بنخو زده کرې او تحصیلات خورا اړین دي!

لیکنه: محمدعلي عظم

کوي، البته هغه زده کرې چې اسلام امر پرې کوي، د بنخو لپاره د پارلمان د چارو علوم، د بهرنیو اړیکو علوم او نور هغه علوم چې د بنخو په دین پورې نه وي تړلي، د هغه اړتیا نه شته. اوس لویډیڅوال او د هغوی تالیڅني په هر مجلس او غونډه کې د بنخو په تعلیم او حقوقو غږېږي او بحث پرې کوي، د افغانستان برخلیک ورسره تړلی، کومه ورځ چې دوی د بنخو د ورځې په نوم یادوي نو په هغه ورځ د دوی په اړه ډېرې خبرې کوي. په کران تاتویې کې ډېر قومونه اوسېږي او ځانته ځانته ارزښتونه او رواجونه لري، ځینې د بنخو له تعلیم سره مخالف دي او بعضې بیا د بنخو د زده کړو لپاره د جنون او لېونتوب تر کچې رسېدلې او په هر ډول حالاتو کې د زده کړو پلویان دي او یو شمېر بیا د شروطو او ظروفو د جوړېدو پلویان دي. باید هر کور ښوونځی، مدرسه او پوهنځی وي، د کور لوستي نارینه مجبور او مکلف دي چې په کور کې اسلامي درسونه جاري کړي

ډول مهر نه ورکوي، بلکې د هغې اړوند کسان یې په خپلو جیبونو کې اچوي. یا یوه ښځه له میراث وړلو څخه بې غمه کړي، میراث کې خپل سهم نه ورکوي. همداسان په ځینو قومونو کې کوم کس چې د بدی مرتکب شي، نو د روغې جوړې پرمهال (لور-خور) ورکوي. دا ټول شیان په اسلام کې مردود دي، یا په بعضې ولسونو کې له کوره بهر کارونه هم په بنخو باندې کوي چې دا هم د اسلام په سپیڅلي دین کې نه شته. ځینو مسلمانو وگړیو له ناوړه کارونو څخه د بنخو د حقوقو فعالان بیا داسې برداشت کوي چې: دا د اسلام احکام دي، ولې دا د اسلام له اصولو څخه نه دي دا خلکو له ځانه جوړ کړي، اسلام بنخو ته غوره حقونه ورکړي، د مور او پلار په کور کې یې د ژوند ژواک ټول هر څه په هغوی دي او چې واده شي بیا یې ټول امور د خسرکني په غاړه دي، زده کړې یې د مور او پلار او وروڼو په اوږو دي، هغوی به یې پرې

لرلي نو د هغو ښه پالنه او ملگرتیا یې وکړه او د دوی په اړه له اله ج وپورېده، د ده لپاره جنت دی). ترمذي. لور جنت ته د مور او پلار د ننوتلو لامل دی، دواړه جنت ته بیایي، یوه لور چې تولد شي ښه پالنه او ښوونه یې په کار ده، لومړی ښه نوم پرې کېښودل لازم دي او کله چې د واده مرحلې ته ورسېږي، ښه غوره ځای ورته کتل په کار دي، انسان به د غوره ځای کوښښ کوي نور به یې الله ج ته سپاري. رسول الله ص وایي: «تکح المرأة لأربع: لمالها و لحسبها و لجمالها و لدینها فاظفر بذات الدین تربت يداک». ژباړه: (ښځه د څلورو شیانو لپاره په نکاح کېږي: د هغې د مال د حسب، نسب د ښکلا او د هغې د دین لپاره، نو ته د دینداره هڅه وکړه لاسونه دې په خاورو وشه). نسای ابو داود. په اسلام کې د بنخو حقوق معلوم دي، څوک یې چې نه ورکوي دا د هغوی کناه ده، د مثال په

مشرکانو غوندې تندي تروش (تړیو) کاندې، د لور په زيری ورکول کېدو خپه شي، الله ج وایي « و اذا بشر أحدهم بالأنثی ظل وجهه مسودا و هو کظیم یئوری من القوم من سؤی ما بشر به أیسکه علی هون أم یدسه فی التراب ألا ساء ما یحکمون». ژباړه: او کله چې له دوی نه کوم یوه ته د لور د زوکړې زېږی ورکړل شي د هغه څېره توره اوږي او زړه یې له غمه ډک وي. دا زېږی بد گني او له خلکو پټېږي(دا فکر کوي) چې له شرم سره یې وساتي او که په خاوره یې ومنډي، دوی څومره ناوړه حکم کوي). [تحل/۵۹/۵۸].

لور رحمت دی، لور الهي نعمت دی، د هغې په زوکړه تندي تریوول د الله ج په نعمت او رحمت ناخوښه کېدل دي. رسول الله ص وایي « من کان له ثلاث بنات او ثلاث أخوات او ابنتان او اختان فاحسن صحبتهن و اتقی الله فیهن فله الجنة» ژباړه: (چا چې درې لوڼې یا خونېدې لرلي او یا یې دوې لوڼې یا خونېدې

د بنخو په اړه خلک ډېرې خبرې کوي، هر څوک له خپلو عینکو ورته کوري، ولي د اسلام سپیڅلي دین لور مقام ورکړی دی. له هغه وړاندې چا د قدر په سترکه نه ورته کتل، تر دې چې د عربو مشرکانو خو ژوندی په خاورو منډلې، یو له دې امله چې سبا مې لور پیغله شي، بل تن راځي خپل اړوند کس ته یې غواړي او دا د شرم خبره ده زه یې نه شم زغملی، بل یې د نیستی او فقر له امله وژله، الله ج وایي: «و اذا المؤدة سنلت بأی ذنب قتلت». ژباړه: (او کومه جینی چې ژوندی په قبر کې خښه کړل شوې وه کله چې: له هغې د وژل کېدو سبب وپوښتل شي). [تکویر/۸]

همدا رنگه الله ج وایي: « و لا تقتلوا أولادکم خشية اطلاق نحن نرزقهم و ایاکم». ژباړه: (او خپل اولاد د نیستی له امله مه وژنئ مور هغو ته هم روزي ورکړو او تاسې ته هم). (اسرائیل/۳۱). اوس هم ډېر مسلمانان شته چې د جینکیو پیدایښت بد گني، د هماغه

یک سرمایه گذار قرغیزستانی علاقه مند سرمایه گذاری روی معادن کشور است

وزارت معادن و پترولیم امارت اسلامی، از علاقه مندی سرمایه گذاری یک سرمایه گذار قرغیزستانی به روی منابع معدنی افغانستان خبر داده است.
دکتر مطبوعاتی وزارت معادن و پترولیم امارت اسلامی می گوید، که یک سرمایه گذار از کشور قرغیزستان در دیدار با شهباب الدین دلاور، سرپرست این وزارت به سرمایه **ص ۴**

د صنعت او سوداگری په وزارت کې د برېښنا انرژي د سپما په هکله د پوهاوي ورکولو برنامه ترسره شوه

د اوبو او انرژي وزارت له لوري د صنعت او سوداگری په وزارت کې د برېښنا انرژي د سپما په هکله د پوهاوي ورکولو برنامه، د یاد وزارت د کارمندانو په کډون ترسره شوه.
د انرژي تحفظ آمر انجنیر **ص ۴**

وزارت امور مهاجرین: ده ها هزار خانواده بیجا شده، منتظر انتقال به محلات اصلی شان هستند

معین وزارت امور مهاجرین در دیدار با رییس دفتر زون مرکزی اداره هماهنگ کننده کمک های بشری سازمان ملل متحد گفت: ده ها هزار خانواده بیجاشده منتظر انتقال به محلات اصلی شان هستند.
د دفتر مطبوعاتی وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان دیروز با نشر این خبر گفته است: مولوی عبدالرحمن راشد، معین آن وزارت با خانم گلوریا لازیک رییس دفتر زون مرکزی اداره هماهنگ کننده کمک های بشری سازمان ملل متحد در افغانستان، **ص ۴**

د جنوب ختیخ زون په کچه د اسلامي نظام او ملي یووالي استحکام ستره غونډه ترسره شوه

د جنوب ختیخ زون په کچه د اسلامي نظام او ملي یووالي استحکام ستره غونډه کې د قومونو او قبایلو چارو سرپرست وزیر ملا نور الله نوری، د اوبو او برېښنا وزارت سرپرست مولوی عبد اللطیف منصور او د کډوالو او راستنېدونکو چارو سرپرست وزیر مولوی محمد خلیل حقانی په شمول د وزارت مرستیالانو، مسولینو، دیني عالمانو، قومي مشرانو او سلگونو نورو هېوادوالو کډون کړی و.
قومي مشرانو ویلي: **ص ۴**

جلسه پیرامون چگونگی تنظیم امور آب های زیرزمینی کشور برگزار گردید

این جلسه تحت ریاست معین آب وزارت آب و انرژي، معین آب وزارت با اشتراک نمایندگان وزارت های زراعت، آبیاری و مالداري، تحصیلات عالی، احیا و انکشاف دهات، شهرسازی و مسکن، معادن و پترولیم، ترانسپورت و هوانوردی، صنعت و تجارت و ریاست عمومی اداره امور، اداره ملی حفاظت محیط زیست، شرکت آبرسانی و فاضلاب شهری و شاروایی کابل برگزار گردید.
ص ۴

کرېکټ: مس عینک لوبډلې د نجیب الله ترکی د معلولو لوبغاړو دولسم پړاو سیالیو اتلولي وگټله

د افغانستان کرېکټ بورډ، کورني کرېکټ پرمختګ خانګې له لوري د زونونو په کچه د ارواښاد نجیب الله ترکی په نوم د معلولو لوبغاړو ۱۲ پړاو کرېکټ سیالیو اتلولي مس عینک لوبډلې وگټله.
د دې سیالیو پایلوه د مس عینک او امو لوبډلو ترمنځ وشوه، چې مس عینک لوبډلې په لومړي توپوهني سره په ټاکليو ۲۰ اورونو کې د ۶ لوبغاړو په سوړېدو سیالي لوبډلې ته ۱۳۷ منډې هدف وټاکه.
په مقابل کې یې امو لوبډلې د ۱۸.۳ اورونو په لوبولو سره **ص ۴**

کشته شدن دو تن در یک انفجار در پاکستان

د اثر یک انفجار در ایالت خیبر پختون خواه پاکستان، دو تن کشته شده اند و یک تن دیگر زخم برداشته است.
روزنامه داوون پاکستان به نقل از مقام های این کشور گزارش داده که صبح دیروز، مواد انفجاری جاسازی شده در یک عراده موترسایکل، در شهر پشاور منفجر گردید.
مسئولیت این انفجار را تا کنون کسی به عهده نگرفته است.
این در حالی است که پس از پایان آتش بس میان حکومت پاکستان و تحریک طالبان پاکستانی در سال ۲۰۲۲ میلادی، انفجارها در این کشور افزایش یافته است. **ص ۴**

اخبار جهان

اصرار بر مطالبات حماس همزمان با فشارها برای آتش بس موقت ۴۰ روزه

حماس به تشدید تنش ها در کرانه باختری و نوار غزه و اسرائیل به یورش به شهر رفح در ماه رمضان تهدید کردند
یک مقام ارشد سیاسی در جنبش حماس گفت که این گروه بر خواسته های خود به ویژه پایان دائمی جنگ در غزه اصرار می ورزد که این خود نشان می دهد در حالی که مذاکره کنندگان برای ازسرگیری مذاکرات آتش بس پس از متوقف شدن آن آماده می شوند، هنوز شکاف های گسترده ای با اسرائیل وجود دارد. **ص ۴**

تظاهرات مجدد مخالفان اسرائیلی علیه نتانیاهو در تل آویو

معترضان اسرائیلی نتانیاهو را شخصی «فاسد، وحشی و خشن» توصیف کرده و خواستار برکناری او شدند
مخالفان خشمگین بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل، بعد از ظهر شنبه ۱۹ حوت بار دیگر با برگزاری تظاهراتی در تل آویو خواستار کناره گیری او از قدرت شدند.
تظاهرات کنندگان، نتانیاهو را شخصی «فاسد، وحشی و خشن» توصیف کرده و خواستار برکناری او برای «التیام» زخم های اسرائیل که به گفته آنها در اثر شوک حمله ۷ اکتبر حماس از هم پاشیده است، شدند.

مناسب شأن فرد مؤمن نیست که او را حق حاکمیت داشته باشد.
مقدس را نه بی حرمتی بنگارند.